

Звіт
про роботу кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології
у 2023/2024 навчальному році

Кравець Олени Миколаївни,
Кандидата філологічних наук, в.о. завідувача кафедри історії зарубіжної
літератури і класичної філології філологічного факультету

1. Робота з кадрами, навчальна робота

Склад кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології:

загальна кількість науково-педагогічних працівників – 11 (у другому семестрі – 10 викладачів), ставок – 7,0 (на 01.09. 2023 навчального року); 7,5 (на 01.10.2023 навчального року);

кількість докторів наук, доцентів – 2;

кількість кандидатів наук, доцентів – 5;

кількість викладачів та старших викладачів, кандидатів наук – 1;

кількість викладачів та старших викладачів без наукового ступеня – 3;

Загальне навантаження кафедри: 4427 год.

Навчальна робота

У 2023/2024 навчальному році обсяг держзамовлення на денній формі навчання зменшився.

Викладацький склад кафедри забезпечує читання всіх фахових курсів, а також спецкурси з актуальних проблем історії світової літератури і класичної філології, а саме: «Історія давньогрецької літератури», «Історія римської літератури», «Історія світової літератури Середніх Віків та Відродження», «Історія світової літератури XVII-XVIII ст.», «Історія світової літератури XIX ст.», «Історія світової літератури кін. XIX-поч. XX ст.», «Історія світової літератури XX ст.», «Сучасні теоретичні підходи до вивчення світової літератури, «Історія та культура Греції та Риму», «Латинська мова і автори», «Грецька мова і автори», «Історія латинської мови», «Історія грецької мови», «Методика викладання давніх мов та англійської мови», «Англійська мова», «Теорія та практика перекладу», «Вступ до перекладознавства», «Сучасна англійська література», «Елліністична поезія», «Поезія вагантів», «Новогрецька мова А2» тощо.

З кожної дисципліни розроблено навчально-методичні комплекси, які містять робочі програми курсів, плани семінарських або практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів, питання до іспитів і заліків, тестові завдання, пакети екзаменаційних білетів, а також критерії оцінювання знань і вмінь студентів. У навчальному процесі широко застосовуються сучасні мультимедійні технології, інтерактивні засоби навчання (презентації, аудіо-візуальні курси, спілкування викладачів і студентів у режимі он-лайн тощо).

Для студентів спеціальності 035 Філологія спеціалізації «Класичні мови та літератури (переклад включно)» розроблено програми атестаційних екзаменів, методичні вказівки для виконання курсових та магістерських робіт. Проведення педагогічної та асистентської практик забезпечене відповідними програмами та базами, серед яких: гуманітарні факультети ХНУ імені В. Н. Каразіна, Харківський університетський ліцей.

Захист дисертацій, робота з аспірантами та докторантами.

Кафедра сприяє успішному закінченню аспірантури та захисту кандидатських і

докторських дисертацій, отриманню співробітниками вчених звань доцента та професора відповідно. Співробітники кафедри направляються до аспірантури, працюють над дисертаціями без відриву від навчального процесу (Проскуріна Н. Ю.). 5 лютого 2024 року відбувся захист дисертації доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія Проскуріної Наталії Юріївни «Неоміфологізм пізньої прози Доріс Лессінг» в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Науковий керівник дисертації – доц. Кравець О. М.)

2. Результати науково-інноваційної діяльності

Науковою роботою займалися всі члени кафедри, працюючи над індивідуальними темами в межах загальнокафедральної проблематики «Світова література і класичні мови в сучасному науковому дискурсі».

Результати наукової роботи співробітників кафедри відображені в численних статтях і доповідях на конференціях різних рівнів.

На кафедрі функціонує *аспірантура* за спеціальністю 10.01.04 – література зарубіжних країн, у якій навчався 1 аспірант.

Участь членів кафедри у роботі спецрад, редколегіях наукових видань тощо

Члени кафедри постійно виступають експертами, опонентами кандидатських дисертацій, готують відгуки на автореферати (Проф. Чекарева Є. С., проф. Чернокова Є. С., доц. Кравець О. М., доц. Краснящих А.П.).

доц. Пшенична М. С. проходила стажування у Великій Британії, University of Stirling (Stirling, Scotland) 15.09.23 по 30.07.24 ([Researchers At Risk](#))

Проф. Чернокова Є. С.– рецензент іноземного наукового видання „Studia Filologiczne Uniwersytetu Jana Kochanowskiego” (Польща, м. Кельце; 2023).

Організація наукової роботи студентів та її результати.

Члени кафедри здійснюють керівництво науковою роботою студентів у наукових спецсеминарах, а також готують їх до участі у студентських наукових конференціях (проф. Чекарева Є. С., проф. Чернокова Є. С., доц. Кравець О. М., доц. Краснящих А.П.).

Наукова робота кафедри: таблиця додається.

Організація і проведення міжнародної конференції.

1. Члени кафедри були співорганізаторами XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Гоголівські читання - 2024» (на базі Полтавського нац. пед. ун-ту імені В. Г. Короленка; 9.05.23 – 10.05.24) (*Міністерство освіти і науки України, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Saitama University (Saitama, Japan), Національний музей-заповідник М.В. Гоголя.*

Рецензії

1. Чернокова Є. С. Рецензування дисертаційного дослідження Наталії Проскуріної «Неоміфологізм пізньої прози Доріс Лессінг» (науковий керівник доц. О. М. Кравець).

2 Ващенко Ю.А Рецензування дисертаційного дослідження Наталії Проскуріної «Неоміфологізм пізньої прози Доріс Лессінг» (науковий керівник доц. О. М. Кравець).

3. Кравець О. М. Рецензія на науково-дослідну роботу Кальченко М. О. «Образ нонконформіста у романі С. Беккета “Мерфі”» (III етап захисту науково-дослідних робіт МАН, наук. керівник - доц. Краснящих А. П.; квітень 2023.)

Міжнародна співпраця.

1. Проф. Є. С. Чекарева. Участь у проєкті: «Академічна мобільність викладачів» (Гданський Університет, Польща, 2023).

2. Доц. Краснящих А. П. брав участь у Міжнародному дослідницькому проєкті «Documenting Ukraine» Інституту гуманітарних досліджень (Відень, впродовж року).

3. Доц. Краснящих А. П. брав участь у Міжнародному дослідницькому проєкті «Cultural Heritage in the Making: The War in Ukraine and Re-Construction of European Identities (CULTHEMA)» Астонського університету (Бірмінгем, впродовж року).

3. Проф. Чернокова Є. С. рецензент іноземного наукового видання „Studia Filologiczne Uniwersytetu Jana Kochanowskiego” (Польща, м. Кельце, 2023).

Міжнародне стажування

1. Проскуріна Н. Ю. Науково-дослідний Інститут Люблінського науково-технологічного парку, Республіка Польща 30 січня-27 березня 2023 року. Instytut Badawczo-Rozwojowy Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego, Lublin, Republic of Poland.

6 кредитів ECTS: із "30" січня 2023 року по "06" лютого 2023 року відповідно до наказу від "06" лютого 2023 року № 12054 (45 годин – 1,5 кредита ECTS); із "20" лютого 2023 року по "27" лютого 2023 року відповідно до наказу від "27" лютого 2023 року № 12448 (45 годин – 1,5 кредита ECTS); із "06" березня 2023 року по "13" березня 2023 року відповідно до наказу від "13" березня 2023 року № 12812 (45 годин – 1,5 кредита ECTS); із "20" березня 2023 року по "27" березня 2023 року відповідно до наказу від "27" березня 2023 року №13157 (45 годин – 1,5 кредита ECTS).

2. Пшенична Міжнародне стажування у Великій Британії: University of Stirling (Stirling, Scotland). Researchers At Risk (2023-24)

4. Міжнародне та міжвузівське співробітництво

Науковці кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології постійно підтримують творчі контакти з ученими Польщі, Болгарії, Греції, США, Німеччини, Італії, Великобританії та ін., зокрема налагоджено постійні наукові зв'язки з такими академічними установами: Гданським університетом, Афінським національним університетом (Εθνικό και Καλοдіστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Греція), Ратгерським університетом (Rutgers, The State University of New Jersey, США), University of Sofia “St. Kliment Ohridski” (Bulgaria), Кембриджським університетом (Великобританія).

3. Результати роботи із забезпечення якості освіти

Кафедрою розроблено освітні програми для студентів спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно).

Запровадження нових навчальних дисциплін.

Викладачами кафедри розроблена тематика спецкурсів для вільного вибору студентів, ведеться укладання відповідних робочих програм.

Робота зі вступниками, профорієнтаційна активність.

Кафедра історії зарубіжної літератури і класичної філології сприяє роботі МАН. Викладачі кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології беруть активну участь у роботі МАН: консультують учнів та вчителів, які керують науково-дослідною роботою школярів робіт у секції «Зарубіжна література», рецензують роботи, проводять їх захист як члени журі (доц. Краснящих А. П., доц. Кравець О. М., доц. Ващенко Ю. А.).

Члени кафедри (доц. Краснящих А. П., доц. Кравець О. М.) входять до складу журі 2-го (обласного) етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН. Наукове відділення: літературознавство, фольклористика та мистецтвознавство, секція: зарубіжна література.

Доц. Краснящих А. П. також є керівником гуртка «Зарубіжна література» Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», де здійснює підготовку робіт учнів — членів МАН України до обласного і всеукраїнського етапів конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України в секції «Зарубіжна література».

Вихованці гуртка кожний рік посідають I-III місця на обласному етапі конкурсу-захисту МАН, і вже шостий рік поспіль переможці обласного етапу – вихованці гуртка – під науковим керівництвом Краснящих А. П. отримують I місце на заключному, Всеукраїнському етапі конкурсу-захисту МАН.

Тематика наукових робіт відноситься до різних періодів розвитку зарубіжної літератури і висвітлює різні аспекти творчості зарубіжних письменників. Насамперед це літературна спадщина письменників ХХ–ХХ ст. і твори сучасних письменників. Теми науково-дослідницьких праць вихованців гуртка – харківських переможців Всеукраїнського етапу МАН останніх трьох років: «Гротеск і данс макабр у романі-репортажі “Капут” Курціо Маларте», «Образ нонконформіста в романі Семюела Беккета “Мерфі”».

За керування гуртком та підготовку переможців у конкурсі-захисті МАН Краснящих А. П. нагороджений багатьма грамотами та подяками; у 2023 році це подяки «за сумлінну працю, високий професіоналізм, ініціативу й наполегливість та результативний відбір і підготовку переможців фінального етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України» від директора Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації.

Члени кафедри брали участь в організації і проведенні цікавих заходів на філологічному факультеті для студентів, випускників і наших майбутніх абітурієнтів. Зокрема, в межах університетського тижня кар'єри відбулась серія онлайн зустрічей «Філологи під час війни». Студенти філологічного факультету спілкувались із випускниками філологічного факультету різних років (квітень, 2023; 2024).

Представниками кафедри було проведено консультації в межах Днів відкритих дверей.

Розміщення навчальної та методичної літератури в репозитарії університету.

Усі навчальні дисципліни забезпечено електронними навчальними ресурсами (плани та програми, електронні версії підручників, навчальних посібників, монографії, лекційні презентації, матеріали для самостійної роботи студентів, завдання для самоконтролю, приклади екзаменаційних білетів тощо), наявними на

кафедрі на електронних носіях і вибірково представленими на сайті філологічного факультету, а також на персональних сайтах викладачів.

Розвиток кафедрального веб-сайту.

Інформація щодо складу кафедри, наукової, навчально-методичної роботи та анонсів подій висвітлюється на базі сайту філологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. Викладачі кафедри мають власні інтернет-сайти («ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΤΤΑ», «STUDEAMUS», «VIS ARTIS»), які надають студентам доступ до обов'язкової навчальної літератури (підручники, словники, вправи, оригінальні тексти, науково-критична література тощо), мають численні посилання на додаткові електронні ресурси (мапи, програми-оболонки тощо). Сайти використовуються і як інформаційний ресурс (новітні публікації, комунікаційні технології, інформація щодо наукових конференцій тощо), здійснюють «зворотний зв'язок», своєчасно інформуючи студентів про результати контрольних, самостійних робіт.

Контроль якості навчального процесу, аналіз проведення відкритих занять.

Протягом звітного періоду відбулися й були обговорені відкриті заняття, проведені: доц. Кравець О. М. (Історія світової літератури. Лекція, тема: «Антична трагедія. Загальна характеристика.»); ст. викл. Сучалкін О. В. «Грецька мова» Практичне заняття. Тема: «Графічні засоби давньогрецької мови.»); доц. Ващенко Ю. А. (Історія світової літератури. Лекція, тема: Історія світової літератури; ст. викл. Мурадова І. Р. «Історія світової літератури; Тема: «Творчість Е.Т. А. Гофмана».

Оновлення форм і методик викладання.

Активно запроваджуються в навчальний процес елементи мультимедійності, зокрема відеопрезентації, – під час лекційних і семінарських занять у межах навчальних курсів «Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.» (ст. викл. Мурадова І. Р.), «Історія світової літератури XX ст. (доц. Краснящих А. П.)», «Історія світової літератури» (доц. Кравець О. М.), «Латинська мова» (ст. викл. Проскуріна Н. Ю.),

В умовах воєнного стану одним із головних завдань кафедри виявилася організація освітнього процесу дистанційно із можливістю зворотного зв'язку зі здобувачами освіти. Для вирішення цієї проблеми викладачами застосовуються:

1. Он-лайн класи для організації дистанційного навчання, зокрема Moodle, а також в якості доповнених: Google Classroom та Microsoft Team;
2. Мобільні та десктопні месенджери для організації зворотного зв'язку (Viber, Skype, Telegram, Facebook, WhatsApp);
3. Відеоконференції за допомогою сервісів:
  - Zoom (організація відеоконференцій, прямих трансляцій в безкоштовній версії від 3-х до 40 учасників протягом 40 хвилин, а також організація відеоконференцій, прямих безперервних трансляцій в оновленій версії (karazin. ua) для більшої кількості учасників);
  - Skype для індивідуальних відеозв'язків або для групи користувачів;
  - Youtube (створення прямих ефірів, з можливістю спілкування в чаті – без обмежень);
  - Прямі трансляції у Facebook та в інших соціальних мережах (Instagram, Twitter).

5. Виховна робота

Кураторами усіх груп проводилися кураторські години з групами, обговорювалися поточні питання (протягом року), на філологічному факультеті

було організовано численні позааудиторні заходи, в яких брали участь студенти класичного відділення («Як це — бути філологом? Перспективи та можливості»; «Квартира 23: роль культурного простору під час війни», «Філологія як стиль життя»; “Сучасний інформаційний простір. Мова під час війни»; Всеукраїнська (НЕ)класична студентська наукова інтернет-конференція «Мовно-літературний коворкінг» тощо).

Для студентів-класиків було проведено інструктажі із надання першої (долікарської) допомоги, техніки безпеки життєдіяльності, зокрема основних способів захисту і загальних правил поведінки в умовах загрози, воєнного стану та виникнення надзвичайних ситуацій. Студентів також було проінформовано щодо можливостей психологічної підтримки та їхнього консультування.

Студентам вчасно надається інформація про міжнародні програми для студентів.

6. Внесок кафедри у виконання «Стратегії розвитку Каразинського університету» на 2019-2025 роки.

За напрямом I Стратегії розвитку «Університетська наука у 2025 році» кафедра сприяє своєчасному й успішному захисту дисертацій співробітниками та аспірантами; збільшенню кількості публікацій у виданнях, індексованих у наукометричних базах Scopus, Web of Science (проф. Чернокова Є.С., доц. Краснящих А. П.); підготовці монографій (проф. Чернокова Є. С.).

За напрямом II Стратегії розвитку університету «Освітня діяльність у 2025 році» триває підготовка до збільшення кількості працівників, які викладають англійською мовою; організація проходження виробничої практики поза університетом (доц. Ващенко Ю. А., доц. Георгієвська В. В.); підвищення комп'ютерної компетенції викладачів; здійснюються заходи щодо збереження та збільшення контингенту вступників на програми підготовки магістра зі спеціальності 035. Філологія (035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно)), зокрема завдяки профорієнтаційній роботі (робота зі школами та вчителями) (проф. Чекарева Є. С., проф. Чернокова Є. С., доц. Краснящих А. П., доц. Кравець О. М., ст. викл. Хаустова М. В.).

За напрямом III Стратегії розвитку університету «Каразинський університет у глобальному науково-освітньому просторі у 2025 році» здійснюється робота щодо академічної мобільності викладачів, науковців та персоналу.

1) Академічна мобільність викладачів. Гданський Університет, Польща (проф. Є. Чекарева).

За напрямом IV Стратегії розвитку університету «Інфраструктура Каразинського університетського життя у 2025 році» триває ремонт і модернізація кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології.

За напрямом V Стратегії розвитку університету «Університетський менеджмент у 2025 році» запроваджено елементи електронного документообігу (програма обчислення навантаження науково-педагогічних працівників, заповнення індивідуальних планів в режимі on-line (ст. в. Сучалкін О. В., доц. Кравець О.М.); здійснюється залучення студентського активу до організації навчального процесу та оцінки його якості (куратори груп); організація ефективного менеджменту кафедри через аргументований розподіл завдань з організації роботи кафедри та контроль за своєчасним і чітким їх виконанням співробітниками (доц. Кравець О. М.).

ПРО РОБОТУ ЗАВІДУВАЧА

1. Навчальна робота.

Навчальне навантаження у 2023/2024 навчальному році становить 516 год.

Протягом звітного періоду виконувала таку навчальну роботу:

– навчальний курс «Англійська мова» (денне відділення, спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно), бакалаври);

– навчальний курс «Історія світової літератури» (денне відділення спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно), бакалаври);

– навчальний курс «Історія світової літератури» (денне відділення, факультет іноземних мов, бакалаври);

– навчальний курс «Науковий семінар» (денне відділення спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно), бакалаври);

– участь у роботі ДАК в якості члена атестаційної комісії (проведення атестаційних екзаменів, захисту магістерських робіт);

– участь в приймальній комісії в якості члена приймальній комісії (проведення вступних екзаменів до магістратури).

2. Навчально-виховна робота.

– контроль успішності та відвідування студентами занять;

– консультативна допомога у вирішенні навчальних питань;

– інформування та заохочення до участі в культурних і наукових подіях університету.

3. Навчально-методична робота.

Розроблено й оновлено матеріали до лекційних та практичних занять з курсів «Англійська мова», «Історія світової літератури».

4. Методична робота.

- оновлено навчально-методичні комплекси з навчальних курсів: «Англійська мова», «Історія світової літератури».

- підготовка матеріалів для наповнення Web-ресурсів університету, факультету, кафедри.

5. Наукова робота

– публікація статей у фахових виданнях

1. Кравець О. М., Полякова К. О. «Провідні мотиви в романі Джуліана Барнса "Історія світу в 10 1/2 розділах» // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2023. Т.33 (72). №5. Ч.2.С.148-53.

2. Kravets O. M., Proskurina N. Y., FEATURES OF THE TEMPORAL-SPACE DIMENSION IN DORIS LESSING'S NOVEL "THE CLEFT". "Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University", Series: "Philology. Journalism". 2024. Vol. 2, no. 2. P. 97–101.

Участь у конференціях з доповідями:

1. Міжнародна наукова конференція «Наукова спадщина Д. М. Овсянико-Куликовського і сучасна філологія (до 170-річного ювілею вченого)» (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна) (20 березня 2024)

2. Міжнародна науково-практична конференція «Гоголівські читання — 2024» (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка; 9—10 травня 2024)

Керівництво дисертацією, опонування:

1) Науковий керівник дисертації доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія Проскуріної Наталії Юріївни «Неоміфологізм пізньої прози Доріс Лессінг». Захист відбувся 5 лютого 2024 року в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

2) Офіційний рецензент дисертації доктора філософії Марини Валеріївни Гладкової «Мотивні домінанти в прозі В. Дрозда 1970–1980-х років», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія. Захист відбувся 30.01.2024 року в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Рецензії:

Рецензія на освітньо-професійну програму Українського державного університету залізничного транспорту «Професійний переклад у транспортній галузі» за спеціальністю 035 «Філологія».

Рецензія на навчальний посібник «Географія, історія, культура Австралії та Нової Зеландії» для здобувачів 1-го рівня (бакалавр) спеціальності 035 «Філологія» ОП «Переклад та англійська мова і література» з дисципліни «Лінгвокраїнознавство»

6. Організаційна робота.

Участь у профорієнтаційній роботі.

Робота в Ученій раді факультету.

Сприяння працевлаштуванню випускників.

Звіт затверджено на засіданні кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології.

Протокол № 14 від 25 червня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри

Олена КРАВЕЦЬ